

درسنامه

درس هشتم

نشان ارزشمندی

فعالیت کلاسی (صفحه ۶۶ کتاب درسی)

به نظر شما رانندگی کردن با این همه تابلو دشوار نیست؟ چرا این تابلوها در مسیر رانندگان قرار داده شده است؟ خیر، چون این تابلوها لازم و ضروری هستند تا ما متوجه اطرافمان باشیم و دچار تصادف و سایر خطرات نشویم.

قوانین راه سعادت

خداوند دانا با شناختی که از مخلوقات خود و نیازهای آنها دارد، تابلوهایی شبیه به تابلوهای رانندگی را در مسیر ما قرار داده است. راهنمایی، تابلوها دو گونه است برخی از آنها ما را به انجام برخی کارهای لازم و ضروری راهنمایی می‌کنند و برخی دیگر از انجام کارهای خطرناک و بازمی‌دارد. در تمام این موارد، معیار و دلیل این احکام فقط رستگاری انسان است؛ بنابراین، می‌توان گفت احکام اسلامی در حقیقت قوانینی که برای حفظ سلامتی و آرامش روحی و جسمی انسان وضع شده‌اند و توجه به آنها می‌تواند انسان را از انحراف و سقوط به دره‌های محافظت احکام مربوط به محرم و نامحرم نمونه‌ای از این قوانین اجتماعی اسلام است.

فعالیت کلاسی (صفحه ۶۷ کتاب درسی)

ضمن مشورت با دوستانتان در کلاس جدول زیر را کامل کنید.

نامحرمها برای مردان		نامحرمها برای زنان		محرمها برای مردان		محرمها برای زنان	
۵- زن عمو	۱- دختر دایی	۵- شوهر خواهر	۱- پسر دایی	۵- مادر بزرگ	۱- مادر	۵- پدر بزرگ	۱- پدر
۶- زن دایی	۲- دختر عمو	۶- شوهر عمه	۲- پسر عمو	۶- مادر زن	۲- زن	۶- پدر شوهر	۲- شوهر
۷- زن برادر	۳- دختر خاله	۷- شوهر خاله	۳- پسر خاله	۷- عمه	۳- خواهر	۷- عمو	۳- پسر
۸- خواهر زن	۴- دختر عمه	۸- برادر شوهر	۴- پسر عمه	۸- خاله	۴- دختر	۸- دایی	۴- برادر

در این درس با برخی دیگر از قوانین اجتماعی اسلام آشنا می‌شویم:

۱- حفظ نگاه: وظیفه هر مرد و زن مسلمان در برابر افراد نامحرم، چشم پوشی از نگاه به آنهاست.

۲- حفظ گفتار: دومین وظیفه هر مسلمان در برابر نامحرمان، سخن گفتن با رعایت آداب و حدود شرعی است. یعنی به گونه‌ای سخن بگوییم که سبب تحریک آنان نشود.

۳- داشتن پوشش مناسب:

۱- حفظ نگاه: وظیفه هر مرد و زن مسلمان در برابر افراد نامحرم، چشم پوشی از نگاه به آنهاست.

امام صادق (ع) درباره بی‌توجهی به این قانون الهی می‌فرماید:

نگاه کردن (به نامحرم) تیری از تیرهای زهرآگین شیطان است که تخم گناه را در دل انسان می‌کارد و همین برای به گمراهی کشیدن صاحب است. چه بسیار نگاه‌های کوتاهی که حسرتی طولانی در پی دارند.*

نگاه حرام علاوه بر آنکه خودش گناهی بزرگ است، مقدمه و زمینه ساز گناهان بزرگ دیگر نیز به شمار می‌رود. برخی جرم‌ها و جنایت‌های ابتدا تنها با یک نگاه حرام آغاز شده‌اند. میان نگاه و گناه فاصله اندکی است. گاهی زهر مسمومیت این نگاه‌ها تا آخر عمر در وجود انسان هیچ پادزهری آن را درمان نمی‌کند. کسی که از «خط قرمزهای» نگاه عبور می‌کند، به منطقه «ورود ممنوع» وارد می‌شود و گرفتار می‌گردد؛ گرفتار حسرت و اندوه، گرفتار ناآرامی و اضطراب. ولی اگر انسان نگاه خود را کنترل کند، پاداش عظیم الهی هم در این دنیا و هم در جهان انتظار اوست.

پیامبر اکرم (ص) در این زمینه می‌فرماید:

هر کس چشم خود را از نگاه به نامحرم فرو بندد، خداوند شیرینی ارتباط با خودش را در دل او ایجاد می‌کند.

پس بهتر است آرامش خود را فدای لذت‌های لحظه‌ای و آبی نکنیم تا شیرینی محبت و آرامش الهی را در درون خود احساس کنیم.

۲- حفظ گفتار: دومین وظیفه هر مسلمان در برابر نامحرم، سخن گفتن با رعایت آداب و حدود شرعی است. یعنی به گونه‌ای سخن بگوییم که سبب تحریک آنان نشود. قرآن کریم خطاب به بانوان می‌فرماید:

فَلَا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ فَيَطْمَغَ الْاِذَىٰ فِي قَلْبِهِ مَرْضٌ وَقُلْنَ قَوْلًا مَعْرُوفًا

پس با ناز سخن مگویید، که شخص بیماردل (که به مرض هوسرانی گرفتار است) به طمع بیفتد؛ بلکه به شیوه‌ای پسندیده سخن بگویید.

انجام هر عملی که سبب تحریک نامحرم شود، حرام است؛ سخن گفتن با لحن‌های نامناسب و استفاده از کلمات و سخنان سبک و مبتذل در برابر نامحرم نمونه‌های این عمل حرام است.

۳- داشتن پوشش مناسب: خداوند بزرگ به هیچ مرد و زنی اجازه نمی‌دهد با بی‌توجهی به اصل پوشش و به نمایش گذاشتن بدن خود، دیگران را به گناه بیندازد و فضای اخلاقی جامعه را آلوده سازد. اما نکته قابل توجه این است که هرچند پوشاندن بدن، وظیفه همه افراد جامعه است، اما مقدار آن در مردان و زنان متفاوت است که دلیل این تفاوت مربوط به نوع آفرینش آنهاست. هر قدر ظرافت و جذابیت چیزی بیشتر باشد، محافظت و نگهداری آن نیز دقیق‌تر و حساس‌تر است. به همین دلیل است که انسان‌های عاقل جواهرات و اشیای ارزشمند خود را در دسترس دیگران و در برابر چشم دزدان قرار نمی‌دهند؛ بلکه آنها را در مکان‌هایی محافظت شده و دور از چشم غارتگران نگهداری می‌کنند. حجاب و پوشش مناسب زن سبب می‌شود زیبایی‌های او در برابر چشم افراد هوسران پدیدار نشود و آنان را به طمع نیندازد. به این ترتیب، زنان می‌توانند با آرامش خاطر به امور فردی و اجتماعی خود بپردازند و محیط نیز برای فعالیت مثبت و سازنده مردان جامعه، سالم می‌ماند.

فعالیت کلاسی (صفحه ۷۰ کتاب درسی)

با کمک هم گروهی‌های خود بررسی کنید که پوشش مناسب و نامناسب چه تأثیری بر روی خود فرد و نیز اجتماع دارد.

آثار پوشش نامناسب	آثار پوشش مناسب
بی‌ارزش شدن شخصیت انسان	آرامش، امنیت
دور شدن از خدا	نزدیک شدن به خدا
گناه کردن و ایجاد یک فضای نامناسب برای فعالیت منفی	حفاظت از نگاه‌های هوسران

خودت را امتحان کن (صفحه ۷۲ کتاب درسی)

۱- چه شباهتی میان تابلوهای راهنمایی و رانندگی و قوانین دین وجود دارد؟
تابلوهای راهنمایی و رانندگی ما را از انجام کارهای خطرناک باز می‌دارند. با توجه کردن به آنها ما از سقوط به دره‌های حوادث دور می‌شویم، همین‌طور قوانین دین هم برای حفظ سلامتی و آرامش روحی و جسمی انسان وضع شده‌اند و با توجه به آنها ما از انحراف و سقوط به دره‌های هولناک دور می‌شویم.

۲- مهم‌ترین وظایف هر مرد و زن در برابر نامحرمان چیست؟ ۱- حفظ حیا ۲- حفظ گناه ۳- حفظ پوشش مناسب

۳- دو مورد از آثار و پیامدهای بی‌توجهی به حجاب را بیان کنید.

۱- ناامنی و مورد آزار قرار گرفتن توسط مردان هوس باز ۲- کم‌ارزش شدن زن در جامعه ۳- دور شدن از خداوند

پیشنهاد (صفحه ۷۲ کتاب درسی)

به نظر شما چه چیزهایی سبب می‌شود که بعضی از بانوان در جامعه به مسئله حجاب بی‌توجه باشند؟ شما می‌توانید درباره این موضوع با افراد آگاه گفت‌وگو کرده و پاسخ را برای دوستانتان در کلاس بازگو کنید.

۱- بی‌توجهی خانواده‌ها ۲- عدم آموزش درست در مورد حجاب در مدارس ۳- استفاده از ماهواره‌ها و سی‌دی‌های غیر مجاز که تبلیغ بی‌حجابی را می‌کنند. ۴- آگاه نبودن از آثار بدحجابی و عواقب آن.